

AMERIKANSKI SLOVENEK

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU; P. S. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI; ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENŠKE ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

(Official Organ of four Slovenian Organizations)

"Amerikanski Slovenec" DELA ŽE 51 LET ZA SVOJ NAROD V AMERIKI.

STEV. (NO.) 16. CHICAGO, ILL., PETEK, 23. JANUARJA — FRIDAY, JANUARY 23, 1942 LETNIK (VOL.) LI.

Produkcija pod enotno kontrolo - Japonci blizu Singapura

VRHOVNI URAD USTAVIL IZDELOVANJE AVTOMOBILOV

Od 1. februarja naprej se avtomobili sploh ne bodo več izdelovali. — Novi vojni produkcijski urad, s predsednikom Nelsonom na čelu, je vrhovna oblast nad produkcijo.

Washington, D. C. — Novoustanovljena vladna ustanova, imenovana vojni produkcijski urad, bo v naprej vrhovna oblast nad celokupno industrijo in vsi drugi uradi, ki so imeli doslej kontrolo nad produkcijo, bodo ali odpravljani, ali pa bodo spadali v področje tega urada. Prvotno se je pričelo, da bo vsa industrijska produkcija v rokah enega samega moza, namreč D. M. Nelsona, katerega je predsednik Roosevelt pred kratkim imenoval na to mesto in, ki je načelnik vojnega produkcijskega urada.

V tork je Nelson objavil gorio omenjeno odpravo dosedanjih uradov ter je obenem razodel, da bo delovanje svojega urada razdelil na šest odsekov v svrhu uspešnejšega poslovanja. Nova preuredba se bo izvršila, je dejal, sicer čim najhitreje mogoče, vendar ne tako naglo, da bi bila produkcija zaradi nje ovirana.

Prva odredba, ki jo je izdal Nelson kot vrhovni poveljnik nad industrijsko produkcijo, je bila ta, da se s 1. februarjem preneha izdelovanje avtomobilov in lažjih truckov. Vsa avtomobilska industrija bo preurejena v vojno industrijo. Tekom januarja imajo tovarnarji še dovolj časa, da izrabijo sestavne dele, ki so jih imeli že prej izdelane, za dogotovitev kakih 200,000 novih avtomobilov. V posameznih slučajih, ako bi v resnici ne mogli izgotoviti tega dela, se jim bo dovolil podaljšek do 10. februarja. Tistim, ki nujno potrebujejo nove avtomobile, bodisi za vojaško, ali za civilno uporabo, se bo dovolil nakup iz januarске produkcije in iz zaloge, ki so jo imeli trgovci na rokah 1. januarja, ko je bila uveljavljena prepoved prodaje avtov.

Nelsonov urad bo poskrbel tudi za to, da se poberejo po celi državi stari, nerabni avtomobili, katerih leži na milijone po raznih dvoriščih, da se uporabijo v vojne svrhe.

VOJNI NAČRT OBSEGA VSA BOJIŠČA: PREDSEDNIK

Washington, D. C. — V načrtu, ki si ga je izdelala Amerika za vojevanje proti osišču, se posveča enaka pozornost vsem bojiščim na zemeljski obli in je Amerika tudi udeležena na vseh frontah, bodisi na suhem, na morju, ali pa v zraku. V tem smislu se je izrazil v tork predsednik Roosevelt in je s tem očitno imel namen, da nekoliko ublaži izjavo, ki jo je podal zadnji teden vojni tajnik Knox. Knox je namreč dejal, da je vojna proti Nemčiji glavni predmet zavezniškov, češ, da bo osišče samo od sebe razpadlo, kadar bodo naziji po-

ZDAJ NI ČASA ZA TAK LUKSUS

Washington, D. C. — Senator Vandenberg iz Mich. je zadnji tork opozoril zbornico na svojevrstno blago, ki ga je naročila armada za svoje častnike. Naročilo se namreč glasi za 1,000 gumijastih plošč, ki naj bi služile za podlago pod pljuvalniki. Njih velikost je 18 inčev in tehta vsak po tri funte. Na ta način bi šlo za to stvar poldrugeto tona gumijskega, kakor je povdaril senator. Zda ni čas, da bi se gumij tako trošil, ko mora vendar ljudstvo do skrajnosti štediti z njim. Senator je priporočal, naj bi se častniki izurili, da bodo znali pljuvati naravnost.

POROČILO O RAZBIJANJU V SRBIJI

London, Anglija. — Jugoslovanska vlada v izgnanstvu je zadnji tork izdala poročilo, o katerem trdi, da so ga prinesli očividci, o razdejanju treh srbskih mest ki so jih razbili nemški bombniki in kanoni kot povračilo za napade od strani jugoslovanske armade pod vodstvom generala Mihajloviča. Poročilo trdi, da v mestu Rudniku, 100 milj južno od Belgrada, "ni nobena živa duša ostala," mesti Užice in Gornji Milanovac ste tudi v razvalinah. V Užicah pravijo, so Nemci postrelili na stotine ljudi, njih trupla pa vrgli v jarek in jih zakopali, na kar so s tanki šli preko, da so izravnali zemljo in s tem zabrisali sled, kje so grobovi. — V Belgradu, trdi poročilo, divja tifus in prehrana je zelo pičla.

STARI ZAKONI PRIHAJAJO V VELJAVO

Racine, Wis. — Pomanjkanje obročev in ukinitve izdelovanja avtomobilov bo zopet privedla nazaj staro konjsko vprego na ceste in to mesto se je za tak slučaj že pričelo pripravljati. Mestni svet je zadnji tork dal mestnemu advokatu naročilo, naj sestavi zakone, kako se naj vzdržujejo konji v stanovanjskih distriktih.

"ŠIRITE AMER. SLOVENCA"

Ta izjava je povzročila dokaj razočaranja med tistimi silami, ki se bojujejo proti Japoncem na daljnem vzhodu, med njimi zlasti Kitajska. Razumelo se je namreč to, da Amerika sploh ne jemlje vojne z Japonci preveč resno, marveč, da ima obrnjene oči le bolj na Evropo in, da torej Kitajska ne more pričakovati od nje posebne pomoči. Predsednikova izjava je imela zda namen, da odpravi ta vtis, in posebej je v njej povdaril, da so se izdelali načrti za sodelovanje z vsemi zaveznicami na vseh bojiščih.

TRDNJAVI GROZI SKORAJŠNJI DEJANSKI NAPAD

Glasom britanskega poročila so Japonci oddaljeni od Singapura 60 milj, a po japonskem poročilu le še šest milj. — Thailand se aktivno pridružil Japonci.

KRATKE VESTI

Bern, Švica. — V Nemčiji bo uvedena stroga omejitev glede kajenja, kakor trdi neko poročilo, ki je prišlo semkaj. Od 1. februarja dalje bo mogoče dobiti tamkaj na dan le po tri cigarete, namesto dosedanjih pet, za ženske pa sploh nič.

Ankara, Turčija. — Poročilo iz Istanbula govori, da je v Marmorskem morju nasedel neki turški parnik, ki je vozil živila za Grčijo. Viharno morje in megla je povzročilo nesrečo. Na pomoč so bile poslane reševalne ladje.

London, Anglija. — Med kanadskimi četami, ki so zadnje dni prispele v Anglijo, je tudi večje število vojakov iz Zed. držav. To je bila prva večja ekspedicija ameriških čet, ki je bila poslana na Angleško, dočim so že prej prišli semkaj Amerikanci v manjših skupinah.

ŽENŠKE VOJAŠKE ČETE SE USTANOVJE

Washington, D. C. — V vojašem odboru poslanske zbornice so se v tork pričeli baviti s predlogom za ustanovitev ženskega armadnega pomožnega kora, kateri je bil odobren od vojnega departamenta in od nabornega direktorja Marshalla. V načrtu je, da se spravi v uniformo okrog 25,000 žensk v starosti 20 do 45 let, ki se pa seveda ne bodo urile za bojevanje, marveč se bodo uporabljale za razna notranja in pisarniška opravila s čimer se bodo lahko vojakom oprostili s teh služb in uporabili za bojevanje. Marshall se je izrazil, da bodo potrebne vse razpoložljive ženske sile, če hočemo zmagati v tej vojni.

ZA RABLJENE AVTOMOBILE NE BO OMEJITEV

Chicago, Ill. — Administrator za cene Henderson je poslal v tork posebno sporočilo zborovanju trgovcev z avtomobili, v katerem je izrazil zagotovilo, da začasno ni nikakega načrta za omejitve pri trgovini s stariimi avtomobili, niti ne za zaplenbo privatnih avtomobilov.

VESTI O DOMOVINI

Spremembe v vladi kraljevine Jugoslavije. — Izjava in pojasnila jugoslovanske vlade zaradi sprememb v vladi, ki so bile potrebne glede na sedanje stanje, kakor tudi glede na razvoj dogodkov v bodočnosti.

Sprememba v jugoslovanski vladi
London, 12. jan. 1942. — (JCO) — Nj. vel. kralj Peter II. je sestavo vlade zaupal dosedanjemu podpredsedniku vlade Slobodan Jovanoviću, ki je sestavil novo vlado, v kateri je namesto dosedanjega vojnega ministra Bogoljuba Ilića postavil za vojnega ministra generala Draža Mihajloviča, za namestnika vojnega ministra pa dosedanjega predsednika vlade Slobodan Jovanoviča. — Za pravosodnega ministra je bil imenovan Dr. Milan Gavrilović, dosedanji minister brez listnice ter poslanik v Moskvi. Vsi ostali člani vlade so obdržali svoja dosedanja mesta.

Izjava kraljeve vlade
London, 14. januarja (JCO) — brzojavno) — Kraljeva jugoslovanska vlada je dala danes sledečo izjavo:

"Zaključenje Atlantske deklaracije, vstop Združenih držav v vojno in nedavni uspehi demokratičnih sil proti osišču v Evropi in v Afriki so ustvarili potrebo po večji pozornosti, ki naj jo vse zavezniške vlade posvetijo vprašanju politične in gospodarske organizacije Evrope po vojni.

Pri reševanju teh vprašanj bo imela Kraljevina Jugoslavija važno, toda težko nalogo in bitno je, da jugoslovanska vlada ne bo le pravi predstavnik svojega naroda in da bo lahko upravičeno govorila za vse Srbe, Hrvate in Slovence, temveč mora biti tudi popolnoma poklicana, da prevzame svoj del v političnih razglabljanjih, v katerih se bo odslej razpravljalo o važnih vprašanjih, ki utegnejo nastati.

Vprašanje, pred katerim stoji jugoslovanska vlada sedaj je v resnici zelo različno od tistega, pred katerim je stala prvi prvi sestavi v marcu 1941, ko je neposredni problem bil čisto vojaški: kako najboljšo obraniti državo pred neizvzanim napadom vsiljevalcev. Danes pa je priporočljivo, da je vodstvo vlade prej v političnih rokah kakor pa v vojaških.

Politika in stališče jugoslovanske vlade do sil osišča, do odločitve 27. marca 1941. — za katero obdržuje popolno odgovornost — in za silni odpor jugoslovanske vojske in ljudstva proti surovemu nasilju vsiljevalcev ostaja popolnoma neizpremenjeno. Prav tako, kakor utrditi njihov neomajni odpor proti silam osišča s svojo odločno voljo prispevati po vseh močeh, ki so ji na razpolago in, ki so na razpolago jugoslovanskemu narodu k skupni zmagi in osvoboditvi Jugoslavije, prav tako želi izjaviti svojo odločitev, da se nadaljuje vsako možno podpiranje junaške vojske, ki se sedaj bori pod velikim voditeljem, generalom Dražom

Milana Čurčina. Skoraj dvajset let je izdal in urejal revijo "Nova Evropa". Znan je kot iskren in nespripravljen Jugoslovčan, čvrstega značaja in velikih duhovnih sposobnosti. Pri svojih blizu šestdesetih letih mora sedaj skupaj z drugimi nesrečniki kot brezpravni suženj garati pod nadzorstvom italijanskih bejohetov, katerim je Pavelič izročil vsakogar, ki se mu je zdel nevaren.

SESTANEK POVELJNIKOV ZAVEZNIŠKIH SIL

V kitajski prestolici Čungkingu so se nedavno zbrali štirje poveljniki zavezniških sil na daljnem vzhodu. Gornja slika je bila vsota na letališču omenjenega mesta in na njej so od leve na desno: Ameriški general Brett, britanski general Denny, ameriški general Magruder in britanski general Wavel; zadnji je vrhovni poveljnik vseh zavezniških sil v Orientu.

